

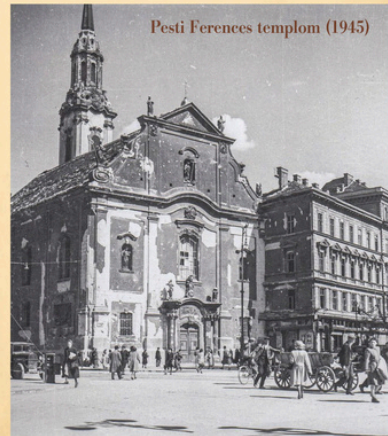

FERENCESEK 1944-1954

Életünk kockáztatásával tettünk meg minden tőlünk telhetőt, hogy üldözött magyar testvéreinket mentjük, vagy helyzetüket könnyítsük. Eljön az idő, amikor a megmentett ezek és ezek fognak bizonyágot tenni erről. Kiss Szaléz OFM, 1945.

HELYTÁLLÁS ISTENÉRT, EGYHÁZÉRT, EMBERTÁRSAIKÉRT

Tevékenyen részt vettek a visszacsatolt, főként konfliktusterhelt területek lelkipásztori ellátásában (Újvidék, Érsekújvár, Füleke, 1938.).

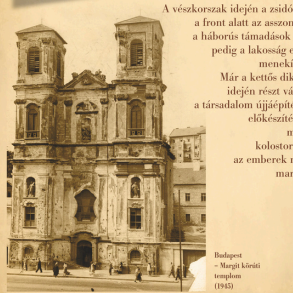
A II. világháború után azonnal helyreállították a szerzetesi és lelkipásztori élet rendjét, népkonyhákat tartottak fenn és segítettek Budapest élelmiszer-ellátását, menekítették a politikai foglyokat, támogatták a magukra maradt családokat, elősegítették a társadalmi élet normalizálódását.

*Szerecseny! Te jókora!
Szerencsénél fogva...
Kiss Szaléz OFM, 1944. szept. 24.*

Párizsban 4500 német hadifoglyot...
Historia Domus - Pesti Ferencesek
(Budapest, 1945. június 22)

1944-1954 között 131 magyar nemzetiségű ferencest hurcoltak meg – legalább egynapi börtönnel – a Kárpát-medencében.

Magyarország és a Magyarországi Népköztársaság...
Pál és Ferenc

Budapest – Margit körúti templom (1945)

A Keresztesre-internák (1950)

1950-ben, a szerzetesrendek felszámolása és tagjainak deportálása idején – akár kompromisszumokat is kötve – a rendtagok egy része a szerzetesi élet átmenekítése érdekében vállalta az esztergomi és szentendrei gimnázium fenntartását, mások egyházmegyes papként vagy segédmunkásként élhettek tovább.

Esztergomi Ferences Gimnáziumban (1950)

Olyan kereszténységet ismert meg Szent Ferenc rendjében, amely a nehéz időkben is kész a nagylelkűsége, a közvetlen emberi segítségére és akár a hőstes önfeláldozására is.

A boldogági oratórium per Béghalmegyei szakszolgálati kérésre Paskai László bíboros temetésénél (2013)

KIT NEVEZÜNK VÉRTANÚNAK?

A vértanúságot - mellyel a tanítvány hasonlóná válik a Mesterhez, aki a világ üdvösségéért szabadon fogadta a halált, és a vérontásban olyan lesz, mint Ő - az Egyház a legnagyobb ajándéknak és a szeretet legnagyobb próbájának tekinti. Keveseknek adatik meg, de mindenkinek készen kell lennie arra, hogy megvallja Krisztust az emberek előtt, s Őt az Egyház történelméből soha nem hiányzó üldözések közepette kövesse a keresztútján.

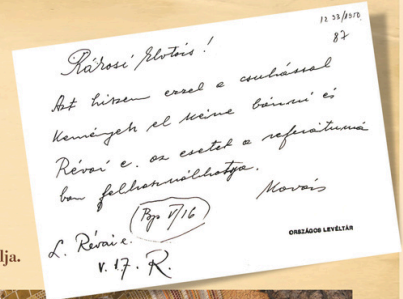
Lumen Gentium, 42. pp.

A VÉRTANÚSÁG KRITÉRIUMAI A KATOLIKUS EGYHÁZBAN

THIS IS COMMUNISM

- 1** Tényleges kivégzés vagy a fogvatartás és kínzás következményeként bekövetkezett halál.
- 2** A kivégzett személy életében legyen jelen annak nyilvánvaló és tudatos kifejezése (pl. írásban, prédikációban, tetteiben), hogy kész a Krisztushoz való hűség megőrzéséért a vértanúságra is.
- 3** A kivégzött kifejezetten a hit- és egyházellenesség motiválta.

- 4** Isten népe meggyőződésében úgy éljen az illető személy, mint aki a hite miatt vállalkozott élete odaadására.

A boldoggá avatási peranyag és annak átadása a Szentté Avatási Üyek Kongregációjában (2013)

- 5** Az egyházmegyei és római szakaszból álló bizonyítási eljárás után a pápa hitelesítse, ismerje el a vértanúság tényét.

Ameddig megmaradunk bárányoknak, győzünk, és még ha töméntelen farkas leselkedik is reánk, győzelmet aratunk. Ha azonban farkasokká lennénk, vereséget szenvednénk, mert akkor már nem állna mellettünk erős védelmezőnk, a Pásztor.

Mert ő nem farkasokat, hanem juhokat őriz... Hiszen amikor ezt mondja: Úgy küldelek titeket, mint bárányokat (Mt 10,16), ebbe beleérti azt is, hogy el ne csüggedjen a szívetek: mert én tudom, nagyon is jól tudom, hogy ti éppen így lesztek majd mindenkivel szemben legyőzhetetlenek...

Aranyszájú Szent János

Assisi Szent Ferenc megszelídíti a farkast (Pécs)

PÁRTFOGÓK, TÁRSAK, PÉLDAKÉPEK

A sopronköhidaí fogantatás festményei rendtársainkról

Erős és Igaz Istenünk!

Te Bernát (vagy *Krizosztom, Kristóf, Zénó, Szaléz, Pelbárt, Rafael*) szolgád és társai életében csodálatosan kibontakoztattad a kereszt misztériumát, amikor áldozatvállalásuk által a diktatúrák sötétségében is felragyogtattad a hit világosságát. Kérünk, dicsőítsd meg szolgálodat szent egyházadban, hogy hitvalló életük és vértanúságuk példája ma is bátorító erőforrásunk legyen a szegény és alázatos Krisztus követésében. Aki él és uralkodik mindörökkön-örökké. Ámen.

MIT TEHETÜNK A HÉT FERENCES SZERZETES MIELŐBBI BOLDOGGÁ AVATÁSÁÉRT?

Megemlékezés Valpón (Horvátország, 2015)

Imádkozzunk mindennap erre a szándékra!
Kérjük Istent, mutassa meg természetfeletti kegyelmét, adjon jeleket és műveljen csodákat kérésűnkre!

Pelbárt aya emléktáblája keresztelőkútja felett (Valpó, 2015)

Higgyünk imádságuk erejében súlyos betegségből gyógyulást remélve, megoldhatatlannak tűnő nehézségekben vagy egészen egyszerű élethelyzetekben! Életutuk emlékhelyein szervezzünk megemlékezéseket, imaalkalmakat, különböző formában örökítjük meg tanúságuk emlékét!

Lelkigyakorlatok, közösségi összejövetelek alkalmával imádkozzunk és elmélkedjük át írásaik, lelkeségük és önfeláldozásuk ránk vonatkozó következményét, példáját! Ismerjük meg, népszerűsítsük életük feláldozásának történetét!

A plébánosunktól, gyöngyösiektől, a tévéből és újságokból is hallottam Szaléz atyáról, a vérrel átítatott habitusára gondoltam sokszor és mondtam neki: egy nagyon picit én is átéltem a kiszolgáltatottságot, a védelem nélküliséget, mint te, mert engem is elvittek. K. E.

Lányoméknak két-három évig nem lehetett gyermeke, akkor is többek között őt kértük. Illetve a fiaméknál 13 éven át nem született gyermek, az utolsó időszakban Bernát atya segítségét kértem, és akkor jött a gyermekáldás, bár azelőtt minden orvosi eljárást megpróbáltak, amibe a menyem majdnem behalt. Ugyanígy kérte édesanyám is Bernát atya segítségét ebben az ügyben. I. S.

Mindannyian figyeljünk, testvéreim, a jó pásztorra, aki vállalta a kereszt gyötrelmét juhain megmentéséért. Az Úr juhain követték őt a szorongatásban és üldöztetésben, szegénységben és éhségben, erőtlenségben és kísértésben és minden más megpróbáltatásban, s mindezek elviseléséért örök életet nyertek az Úrtól. Nagy szegény tehát ránk, Isten szolgálóra, ha míg a szentek cselekedték a nagy tetteket, mi csupán tetteik hirdetésével akarunk dicsőséget és tiszteletet kivívni magunknak.

Assisi Szent Ferenc, 6. Intelem

P. HAJNAL ZÉNÓ OFM

Milyen ragyogó példa minden plébános számára, milyen fénylő csillag a sötét éjszakában... Nem a mesék világából, hanem az evangéliumból sarjadoszt örökké szép példakép. Hányan követjük?

Deák Florid OFM feljegyzése, 1950

ÉLETRAJZA, VÉRTANÚSÁGA

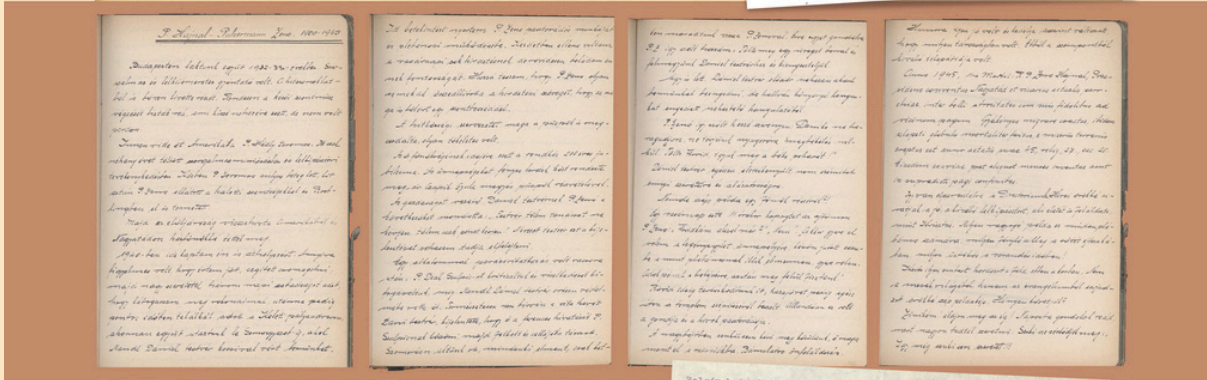

ZÉNÓ ATYA (1900-1945)

a Bihar megyei (ma Románia) Vaskón született, egyszerű fogadalmát 1918-ban tette le, pappá szentelésére 1925-ben került sor. Lelkipásztorként nem hozott létre nagy kezdeményezéseket, csak tette a kötelességét. 1940-ban került Nagyatádra, itt érte őt a II. világháború. „Hálás vagyok, hogy befogadt bennünket. Volt szíve a bajba jutottak iránt. Zénó atya a maga nyugalmaival és szeretetével tartotta bennünk a lelket... Két székre egy tiszta koporsóedzskát tettünk, ezt leterítettük, és ezen mutatta be a szentmisét a házfőnök atya karingben az én misszálémból. Ezt ma is őrzöm. Rendszerint én ministráltam. Esti ima után szentségi áldás következett a négy égtől felé... elérkezett a karácsony: a föld alatt, ágyúdörgés közben. Emlékezetes számomra, hogy karácsonykor az éjféli misét az atya a kriptában mutatta be.” (Paskai László bíboros visszaemlékezése) 1944 utolsó napjaiban Isten szolgája a Nagyatádról kilakoltatott emberek csoportját barátja, Martincsevics Pál gyékényesi plébániájára vezette át, de 1945. április 1-jén a szovjet katonák elhatározták Gyékényes kiürítését is. Húsvétvasárnap volt. Ekkor Zénó atya tudatosan felszólította paptársát: viseljük az egyházi öltözetet, mert a híveknek látniuk kell, hogy kikhez fordulhatnak a szentségekben való részesülést kérni halálvesztély esetén. A menetelés közben, a falu határáján egy bolgár lovas katona haladt el mellettük. Egyházi viseletüket látva visszafordult, kiszóllította a két papot a sorból és előtte őket. Amikor Mindszenty József bíboros 1947-ben bekérte a Veszprémi Egyházmegye vértanú papjainak névsorát, saját kezűleg vezette rá a dokumentumra P. Zénó nevét. Életáldozata a hit megvallására, hivatásunk látható jeleink viselésére bátorít bennünket.

Martincsevics Pál gyékényesi plébános nem harcolt ostromok idején, hanem est Hétvégén Varga János állítja, azaz nem elhagyta puskáját, vagy felrobban annak, mert tisztárai és a katonák az életét, hanem Hétvégén a nagyatádi ferencesháza kriptájában együtt a papokkal meghaltak, kivéve, mert a falu kiürítése végett kellett a híveknek a katolikus elszakadók ellen. Ténylet hívottam vértanú lettek.
A szovjet csapatok, azaz 1945 április 1-én húsvét vasárnapján mint hadifogly Gunguá voltam, a történetekről a hírt a foglyakör látogatóitól a testük essent hallottam. Schlegel Oszkár P.

PP: 1996. évi

P. Zénó emlékhely a nagyatádi templom pinchehelyiségében

Amikor kihajtottak bennünket az utcára, szoltam a két atyának, hogy vessék le a reverendát és a csuhát, nehogy emiatt valami baj történjen velük, molesztálják őket a partizánok. Azt mondták mind a ketten, hogy ok fogadalmat tettek, felesküdték erre, nem hajlandók levetni a szent ruhát. Úgy, ahogy egy családaps is kész meghalni a családjáért, nekik is így kell tenni, ha ez a hivatásuk miatt bekövetkezik. Ha egy édesapa nem fél ilyenkor, akkor ok miért féljenek... Gólán azonban már megérkezésünkkor küzdött volt, hogy a bolgárok végezni fognak azal a pappal, akivel találkoznak. Az egyik katona bosszút esküdött, ha elfoglalják Gyékényest, akkor a papot megöli... a góliai már ezzel fogadtak minket, hogy ok jólre hallottak erről a szándékról.

Darabos Józsefné visszaemlékezése

Bolga katonák kiűzése mellett... Amikor kihajtottak bennünket az utcára, szoltam a két atyának, hogy vessék le a reverendát és a csuhát, nehogy emiatt valami baj történjen velük, molesztálják őket a partizánok. Azt mondták mind a ketten, hogy ok fogadalmat tettek, felesküdték erre, nem hajlandók levetni a szent ruhát. Úgy, ahogy egy családaps is kész meghalni a családjáért, nekik is így kell tenni, ha ez a hivatásuk miatt bekövetkezik. Ha egy édesapa nem fél ilyenkor, akkor ok miért féljenek... Gólán azonban már megérkezésünkkor küzdött volt, hogy a bolgárok végezni fognak azal a pappal, akivel találkoznak. Az egyik katona bosszút esküdött, ha elfoglalják Gyékényest, akkor a papot megöli... a góliai már ezzel fogadtak minket, hogy ok jólre hallottak erről a szándékról.

Plébánosi feljegyzés - Gyékényes, 1947

P. KÁROLYI BERNÁT OFM

*Ne kössétek meg azok lelki szárnyalását, kik a provincia aránylag szűk keretében talán nem mindenben feleltek meg ideálisan!
Vagyis olyan testvérek, kik mint pl. P. Bernát, szívük vérét adják a misszióért, hadd menjenek, hadd dolgozzanak ott, hadd tegyék jóvá - ha hibáztak -, esetleg vérük ontásával vagy korai halálukkal hibáikat. A kegyelem útja nem a mi utunk!*

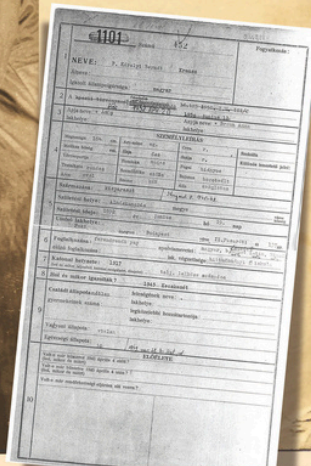
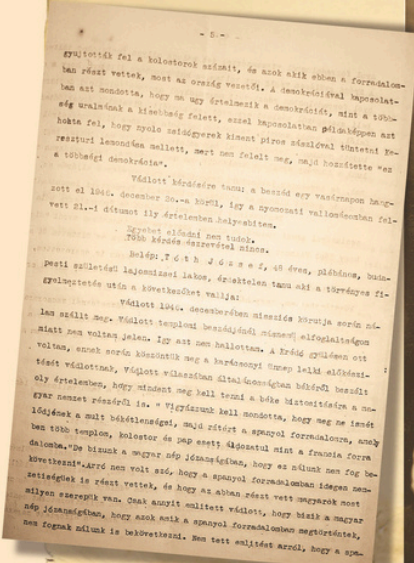
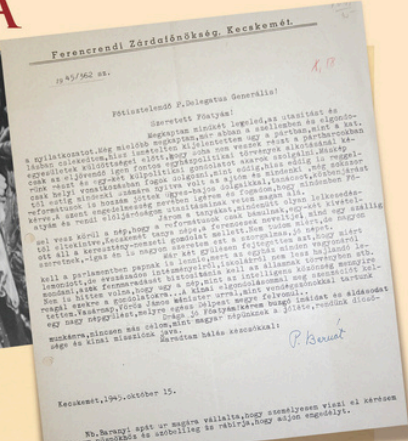
Schrotty Pál definitor generális levele, 1929

ÉLETRAJZA, VÉRTANÚSÁGA

BERNÁT ATYA (1892-1954)

Almáskamaráson (Arad megye, ma Békés megye) született, első fogadalmát 1908-ban tette le, pappá szentelésére 1915-ben került sor. 1929-ben a rendtartomány paokingi missziójának lett a vezetője, ahol többször szembe kellett néznie azzal, hogy hitéért üldözik, akár ki is végezhetik. 1944-től zsidókat, kommunistákat, politikai okok miatt üldözötteket és háborús menekülteket is befogadott a kecskeméti kolostorba, gondoskodott a budapesti rendházak élelmiszerral való támogatásáról, a fogva tartott zsidók szenvedéseinek enyhítéséről. Amikor a közigazgatás vezetői elmenekültek, ő lett Kecskemét életének, a kórház működésének megszervezője. Már 1945 júliusában perbe fogták és akkortól fogva folyamatosan üldözték. Amikor ugyanis a kommunista uralom idején látta az új rendszer üldözötteinek problémáit, nem tudott azok mellett részt venni és segítséget nélkül elmenni. 1949-ben tartóztatták le Pasaréten, miután a híveket hitükhöz való hűségre biztatta. A börtönben gyónatott, vigasztalt; halála előtt - bár még a műtőasztalnál is örök felvigyelték - jövendői el tudták intézni, hogy a kórházi ágyon a szentségeket részese legyen. A börtönkörülmények következtében halt meg, testén még az utolsó napokban is láthatók voltak az ütések nyomai. Bernát atya arra bátorít, hogy vegyük észre: a nehéz élethelyzetek olyan lehetőségek, amelyekben meghirdethetjük az üdvösség örömhírét.

...mindenkinek meg kellett mondania a foglalkozását. Én nem mondtam meg a valót, ezért egy hatalmas pofonon kívül csak a hátamat szaggatták fel néhány helyen véresre. De Bernát atya büszkén mondta: „ferencrendi szerzetes vagyok”. Erre földre tiporták és addig rúgták, öklözték, míg bordái betörték és orrán, száján folyt a vér. Mikor a verés után felmáztunk a zárkába és megbeszéltük a történeteket, sugárzott a boldogságtól, hogy Krisztus szenvedésében részesülhetett. Egy más alkalommal, amikor órákon keresztül addig guggoltattak és pofozták, amíg lábizmain gyulladásba jutottak, egész éjjel vizet törölközővel borogattak a zárkában.

Málnási Ödön rabtárs visszaemlékezése

P. KOVÁCS KRISTÓF OFM

A ferences életrajz a magyar lélekben is életre szülte az önfeláldozás és a hősi lemondás nagyszerű gyümölcseit... és nincs egyetlenegy kanonizált szentünk sem...?! Nincs, mert elrabolták tőlünk a viharos, nehéz idők...

Minden szerzetes üldözött ember volt, és aki tegnap látta vagy hallotta a vértanú testvérek hősiességét, holnap vagy holnapután maga is a fanatizmus áldozata lett. P. Kovács Kristóf feljegyzése, 1938

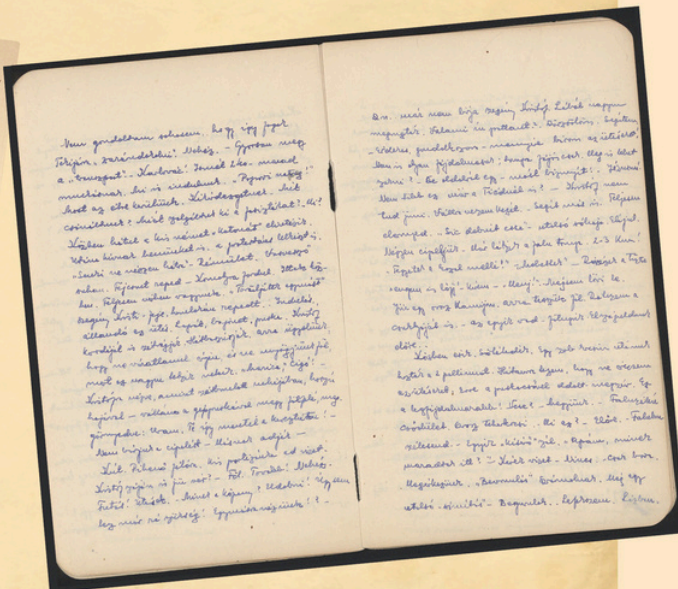
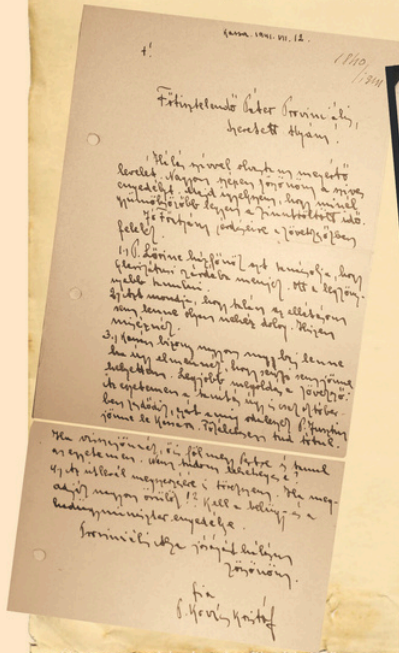
ÉLETRAJZA, VÉRTANÚSÁGA

KRISTÓF ATYA (1914-1944)

Jászberényben született, az első fogadalmat 1934-ben tette le, Gyöngyösön szentelték pappá 1938-ban. Kassán és Rozsnyón volt káplán, ahol a szlovák hívek lelkipásztori szolgálata érdekében nyelvtanulási lehetőséget kért előjárójától. A rend egyik krónikása évtizedek múlva a következőket írta róla: „1944. június 21-én Pécsre helyezik, de megkéri a P. Provinciálást, hogy Újvidékre mehessen hitzónoknak és gyóntatónak. Így is történt. Azt óhajtotta elérni, hogy mint pap hitéért vértanúságot szenvedhessen. A zavaros viszonyok között remélte is. Éppen azért szándékosan ottmaradt Újvidéken, pedig a veszély közeledtével, onnan eltávozhott volna. A hívek nemcsak prédikációért kedvelték, hanem azért is, mert mindenkinek gondját-baját megértően és szeretettel igyekezett elintézni.” Ezt az erényét még az internálótáborban sem hanyagolta el, hanem hőiesen gyakorolta. A partizánok 1944. október 23-án tartóztatták le, majd november 1-jén a többi rabbal együtt menetszlopban hajtották. A katonák Kristóf atyát papsága miatt gyalázták, puskával ütötték. Homloka a vasvesző ütéseitől fölrepedt, emiatt összeesett, és a partizánok lelőtték. Utolsó szavai ezek voltak: „Sic debuit esse! – Így kellett történnie!” „Kristóf november 2-án halt meg Szerémség Indjija nevű helysége közelében, in odium sacerdotii – a papság elleni gyűlölet áldozata” – írta róla a vele együtt menetelő rendtárs 1945 márciusában. Kristóf atyában az Istenért mindent odaadni kész szerzetes példáját ismerhetjük fel.

P. Kristóf szlovák-magyar nyelvű emléktáblája, Kassá

Éltette az a gondolat, hogy ha a Gondviselés őt vértanúnak szánta, akkor a lehetőséget is megadja hozzá. Ettől függetlenül nem esett kétségbe, nem volt egy siránkozó, jajgató típus. Optimizmusával, jó kedélyével is tudott vigasztalni. A félelemnek az árnyéka sem látszott rajta, hiszen jól tudta, hogy élete abban az irányban alakult, amire remélte, és amire ezt kérte. Kristóf atya szerzetesi élete teljesen harmóniában van azzal a végső áldozattal, amelyet a brutális erőkkel szemben hozott.

P. Kamarás Mihály OFM

A boldoggá avatásért felajánlott szentmise Újvidéken (2014)

P. KÖRÖSZTÖS KRIZOSZTOM OFM

Magam részéről úgy gondolom, hogy ebben az esetben fölösleges volna az öt páttert és a két testvért itt tartani. Én mindenképpen maradni szeretnék, s úgy látom, P. Kristóf és Mihály is maradnának szívesen. Illetve, nem akarjuk cserbenhagyni azt a népet, amely megszeretett minket, nagy áldozatot hozott, és akiknek minden bizalmuk az Isten után bennünk van. Itt maradásunk valószínű következményeivel tisztában vagyunk...

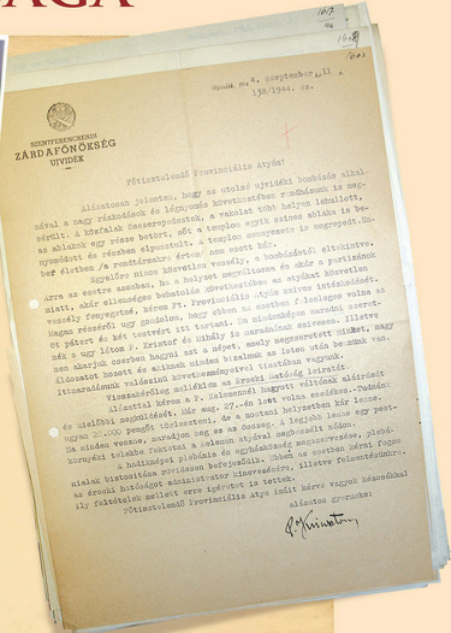
Krizosztom atya levele, 1944 szeptembere

ÉLETRAJZA, VÉRTANÚSÁGA

KRIZOSZTOM ATYA (1909–1944)

Pécsett született, első fogadalmát 1926-ban tette le, pappá szentelésére 1932-ben került sor. Katonalelkészként jutott el Újvidékre, ennek gyümölcse, hogy a ferencesek 1942-ben letelepedtek a városban. 1944-ben, a partizáncsapatok előretörésekor többen figyelmeztették, hogy hagyja el Újvidéket, ő azonban erre nem volt hajlandó. A partizánok a város elfoglalása után összegyűjtötték a férfiakat, ekkor még ők is felajánlották számára a menekülés lehetőségét. Krizosztom atya csak akkor élt volna ezzel, ha rendtársait is elengedik, ezt azonban már nem tették meg. Mindeközben viszont elintézte egy minisztráns szabadon bocsátását. Végül internálótáborba hajtották őket, ahol napokon át a híveket gyóntatták, vigasztalták, majd Krizosztom atyát másokkal együtt kiemelték a barakkból. Október 28-án este néhány fős csoportokban összekötözték és így futásra kényszerítették őket, közben pedig puskatussal, botokkal, zeneszó mellett ütötték a kivégzésre szántakat. P. Krizosztomot is agyonverték. Krizosztom atya a hívekért élő pap példaképe.

44. hét	Óra	Délelőtt	Óra	Délután és este	OKTÓ
VASARNAP 22 Kordula sz.					
HÉTFŐ 23 Ignác patr.					
KEDD 24 Ráfael főa.					
SZERDA 25 Mór pész p.					
CSÜTÖRT. 26 Dömötör					
PÉNTEK 27 Szabina vt.					
SZOMBAT 28 Simeon és J.					

Faulhaber [Kamarás] Mihály érkezett meg hozzánk. Az ő előadása nyomán bizonyosra vehető P. Körösztsős Krizosztom halála. Véres ruháját behozták egy pincéből a kolostorba. P. Kovács Kristóft Szerbiába vitték. Űtközben kidőlt a sorból, és ott in odium sacerdotii [papok elleni gyűlöletből] lelőttek. Imádkozunk értük, s bárcsak az Úr jelt adna, hogy imádkozunk közbenjárásukért!

Isten szolgálja Kriszten Rafael budai házfőnök feljegyzése P. Krizosztom halálhírének vételekor, 1945. május 9-én

P. KRISZTEN RAFAEL OFM

Az első keresztényekhez hasonlóan bevittem az Eucharisziát [Zadravec István püspöknek], hogy a mindennapi áldozással erősítse önmagát és fogolytársait a szenvedésben.

Kriszten Rafael feljegyzése, 1945. november 13.

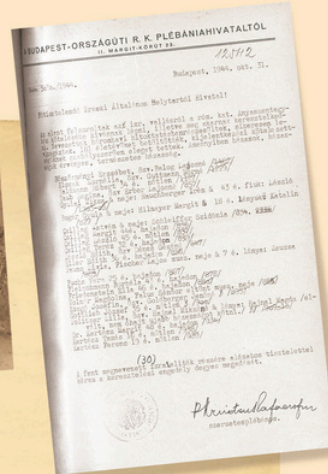

ÉLETRAJZA, VÉRTANÚSÁGA

RAFAEL ATYA (1899–1952)
Körösbányán (Hunyad megye,
ma Románia) született, 1916-ban
tette le az első fogadalmát, 1922-ben
szentelték pappá. Már egyik őse is
vértanú volt, aki a norvégiai
katolikusüldözések idején adta oda
hitért életét. Lelkipásztori szolgálata
során a rábizott egyházközségek életének központi programjává emelte a szegények
támogatását és a szentségi életet. 1944-ben zsidómentő hálózatot szervezett,
a nunciatúrával együttműködve a nyugati országoktól az ő segítségével fordítottak
vissza egy vasúti vagon, amely elhurcoltakkal volt teleszűfolyva. A Margit híd
felrobbantása után csónakon járta be a Dunának ezt a szakaszát, hogy feladhassa a betegek szentségét a sebesülteknek.

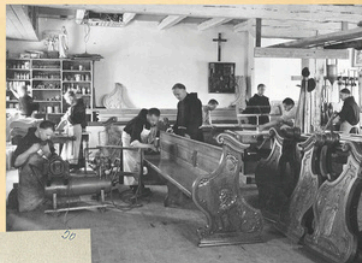

Betegem került 1949-ben Hatvanba, ahol korábbi lelképásztori szolgálatainak szellemében folytatta tevékenységét. A kommunista hatalom 1950 júniusában nyomást akart gyakorolni a püspöki karra, hogy fogadják el a párt diktátumát, s ezt a kényszerítést fokozandó, elhíresztelték a hatvani lakosság körében, hogy elviszik a ferenceseket; ezzel tüntetést provokáltak, amit rendszerellenesnek minősítettek és Rafael atyát tették felelősévé. Az éjszaka során őt és rendtársait, valamint a lakosság jelentős részét kegyetlenül megverték, megkínózták. Rafael atyát 1951. január 31-én életfogytiglani börtönre ítélték, ítéletét Rákosi Mátyás hagyta jóvá. „Istenem! Mikor lesz már ennek a szenvedésnek vége? Szörnyen szenvedek! Uram, ne hagyj el és segíts, hogy el ne essek. Szenvedek, nagyon szenvedek!” – őrizte meg szavait egyik rabtársa. Rafael atya 1952. szeptember 15-én halt meg a börtön kegyetlen viszonyai következtében. Gyenge egészsége sosem gátolta abban, hogy mások segítségére siessen. Életútja önmagunk felülmúlására bátorít minket – a Lélek erejében.

Rafael atya Hatvanban, 1950

Rákosi Mátyás Miniszterelnökségénél Urnak.
Magyar Dolgozók Pártja - elhárítás - 30 ú. a. 2-1 s. t.
Folyó hó 19-én délután 11 órakor távirati útton keresztül fel a Miniszter-
elnökséghez írtam, amelyben kifejtettem, hogy a hatvani rend-
őrséghez tartozó bizonyos állományú tagokkal a párt rendszertől eltiltandó.
Az ottani határőrség feladataival a végzettségük és a munkásságuk alapján
ellenőriztem az ottani rendőrség munkáját, amelynek a tevékenységétől
szigorú ellenőrzés szükséges. A rendőrség tevékenységétől a hatvani
rendőrség tevékenységétől eltiltandó, mert az ottani rendőrség
tevékenységétől eltiltandó, mert az ottani rendőrség tevékenységétől
eltiltandó, mert az ottani rendőrség tevékenységétől eltiltandó.
Hatvan, 1950. június 22.

Rafael atya a pécsi
ferencesek oltárépítő
műhelyében

Rafael atya
börtönadatlapja

1407

1 NEVE: Kriszten Rafael

2 A meghívás-bélyeglet megnevezése: 1950. évi 10. sz. törvény alapján 1950. évi 22. sz. rendelet alapján

3 A megnevezés: 1950. évi 10. sz. törvény alapján 1950. évi 22. sz. rendelet alapján

Személynevek	Születési hely, idő	Állampolgárság	Religiózus megnevezés	Magyarországi lakóhely	Religiózus megnevezés	Magyarországi lakóhely
1. Bognár István	1905. 10. 15.	HUN		Hatvan		
2.
3.
4.
5.

6 Foglalkozása: ...
7 Képzési oklevelének száma: ...
8 Hol és mikor igazolták a dokumentumot: ...
9 Családi állapot: ...
10 Egyéb megjegyzések: ...

*A hat ferences testvért
véresre verve és megbilincselve
a könyvtárban gyűjtötték össze. Innen
teherautóra rakva vitték el őket, mint
később megtudtuk, internáló táborba.
Rafael atyát annyira megverték,
hogy orrán-száján át csorgott a vére.
Fölszentelésemmel tanítónőmtől kapott
vékony kis stólámon még most is
ott vannak vérenek nyomai.
Ereklyeként őrzöm...
– jegyezte fel később egy,
a helyszínen tartózkodó piarista szerzetes.*

P. LUKÁCS PELBÁRT OFM

*Atyám, hadd lehessen bárány a farkasok között! Engedj a farkasok közé!
De ha a farkasok széttépnek? Ha széttépnek,
Isten megbocsát nekik, és méltóbb bárányokat küld közéjük,
akik jobban megértik őket. Ami nekünk vad ordítózásnak tűnik, az csak az
ő fájdalmuk kifejezése. Széttépnek minket..., hiszen vadállatként
bánunk velük..., pedig ők is Isten gyermekei.*

Részlet a Lukács Pelbárt által fordított *Ember a farkasok között* c. könyvből

ÉLETRAJZA, VÉRTANÚSÁGA

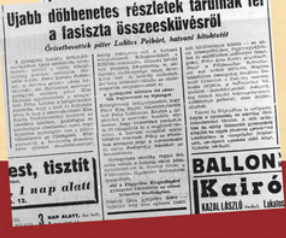
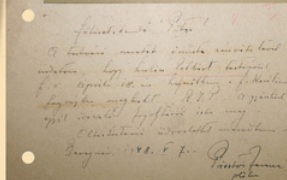
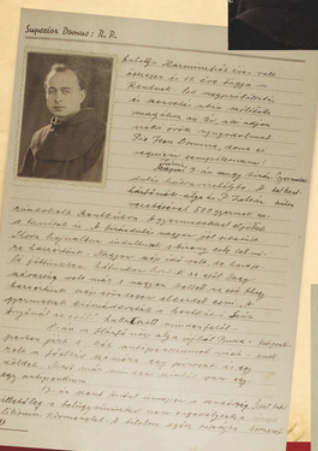
A hatvani ferences templom

PELBÁRT ATYA (1916–1948)

Beszter közösgében (Szerém megye, ma Horvátország) született, első fogadalmát 1937-ben tette le, pappá szentelésére 1942-ben került sor. Szüleit korán elvesztette és mint árva gyereket Budapesten a Margit körüti kolostorba fogadták be, itt ismerkedett meg a ferences lelkiiséggel. Már növendékként bekapcsolódott a rend sajtóapostolkodásába, cikkeket és verseket írt, könyveket fordított. Ezeknek a műveknek visszatérő motívuma az Eucharisztia, az áldozat és a vértanúság gondolatköre, a Jézussal való teljes egység. 1944-ben *Ember a farkasok között* címmel egy páрмаi ferences életrajzát adta ki.

A főszereplő így szól a rend feloszlását követelő munkásokhoz: „Fiacskáim! Hiszen épp ez a csuha véd meg benneteket minden bajtól”. Életében ez a kijelentés később új értelmet nyert, mert egyes források szerint perében azokat a bűnöket is magára vállalta, amellyel a fiatalokat vádolták, hogy megmenesse őket. Pelbárt atya 1945-ben került Hatvanba, ahonnan 1946 májusában hurcolta el a politikai rendőrség. A vád szerint P. Pelbárt volt az összekötő Hatvan és Gyöngyös városa, valamint Budapest között a szovjetellenes szervezkedésben. A magyar hatóságok Pelbárt atyát átadták a szovjet ítélőbíróságnak, amely tíz év kényszer-munkára ítélte. A börtönben cellatársai leleplezték besúgójukat, akit tettéért meg akartak ölni, életét Pelbárt atya mentette meg. A rabok szerint a börtöncellában Zakariás hálaénekéről elmélkedett, megszervezte a rózsafüzér imádságot és kevéske kis kosztját is megosztotta társaival. Embertelen kínok között halt meg gégerákban, 1948. április 18-án a finn-karéliai fogolytáborban. Példája segítsen bennünket annak felismerésében, kiknek a terheit kell nagylelkűen magunkra vállalnunk.

Sokat láttam őt az oratóriumban imádkozni és arra is emlékszem, hogy gyakran elmélkedett a keresztúti stációk előtt, ami mögött talán fiatal éveinek nehéz útjai is ott lehettek. Hivatásához ragaszkodott és érezte a ferences pap leendő feladatát.

Kamarás Mihály OFM

P. KISS SZALÉZ OFM

...a bérnyálás által óriási akadály háruul el utamból, mely a vértanúság felé vezet.

1921. IX. 18. Ok mily boldog napom volt ma! A g. áldozatom mily örömteljes volt. Hogy vágyóit lelkem a boldog pillanatot után mind, majd a bérnyálás gyötregelése fogok reménytelen, hiszen a g. áldozatom akadály, háruul el utamból, amely át a g. vértanúság felé vezet engem. Gyűzőn imádkozom és kívülök erre a nagy napra.

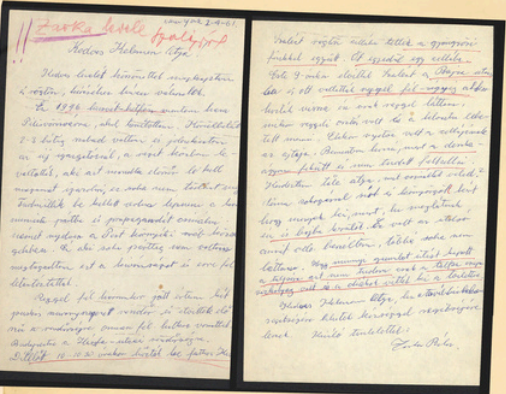

ÉLETRAJZA, VÉRTANÚSÁGA

Kiss Szaléz naplóbemjegyzése
1921. szeptember 21-én

SZALÉZ ATYA (1904–1946)

Szegeden született, itt ismerte meg a ferenceseket. Szülei imádkoztak azért, hogy gyermekük pap legyen. Az 1919-es kommun idején erősödött meg benne az egyház és a haza megmentésének nagy vágya, ami tovább fokozta elkölteleződségét. 1921-ben tett egyszerű fogadalmat, 1928-ban szentelték pappá. Több éven át rendi nevelő volt, majd mivel tartományfőnökével összetűzésbe került, a külföldi magyarok lelkipásztori szolgálatára Amerikába küldték. Ott a hitélet fellendítője, sajtóapostol és az ifjúság nagy nevelője volt az Isten Szeretet Leányai nővérközösség segítségével. 1942-ben térhetett vissza Magyarországra. Ekkor Debrecenbe került, ahol Isten szolgálója Kovács Kristóffal megszervezték a tanyavilág addig elhanyagolt lelkipásztori szolgálatát. Igen jó ökümenikus kapcsolatokat épített, a zsidó családok menekítése miatt majdnem öt is internálták. 1944-ben Gyöngyösrre helyezték a ferences növendékek előjárójának, ahol a háború után megszervezte a KEDIM-et, a keresztény fiatalok ifjúsági szervezetét. Mivel személye és munkássága útjában állt a kommunisták hatalmi törekvéseinek, koncepciói perbe fogták, azzal vádolták, hogy szovjet katonák meggyilkolására buzdította a fiatalokat a gyónatársékben és előre fel is olozta őket. A váddal a kiépülő diktatúra a gyónás szentségébe vetett bizalmat akarta megrendíteni, illetve egy olyan országos perszozatot indított el a gyöngyösi eset kapcsán, amelynek végén kimondták a katolikus egyesületek feloszlatását. Szaléz atya a gyónási titkot nem árulta el, ezért kegyetlenül megverték, kínozták, majd átadták a szovjet hadbírósnak. Árulóinak megbocsátott. 1946. december 10-én végezték ki Sopronkőhidán. A gyónási titok megőrzőjeként Szaléz atya buzdítson bennünket a kiengesztelődés szentségében való rendszeres és elmélyült részvételre.

GYÖNGYÖSI SZEPJÁP
1945. máj 8.

Páter Kiss Szaléz levele felelős szerkesztőkhöz

Dr. Márton János, igazgató úrunkhoz, az újság szerkesztőjéhez. Tisztelt úr! ...

Felelős szerkesztők válasza P. Kiss Szaléznek

Címzett úrunk, az újságunk ...

Felelős szerkesztők válasza P. Kiss Szaléznek

Újabb válasz ...

Fotódokumentáció a nyomozati anyagból

Közel száz letartóztatottja van páter Kiss Szaléz isaszta összeesküvésének

... a bérnyálás által óriási akadály háruul el utamból, mely a vértanúság felé vezet.

ACTIO CATHOLICA, ÚJVIDÉK

Keresztes katolikus testvérünk!

... a bérnyálás által óriási akadály háruul el utamból, mely a vértanúság felé vezet.

lelkigyakorlatot

Dr. KISS SZALÉZ

... a bérnyálás által óriási akadály háruul el utamból, mely a vértanúság felé vezet.

Az Újvidéki Actio Catholica

Megindult ugyanazzal a módszerrel a harc az egyház ellen és egyéb célok keresztülvételére, ahogy a nácik dolgoztak Németországban. Ürügyek és indokok kellene, melyek alapján közvéleményt formálnak, s így igazolják eljárásukat. Vértanúink száma növekszik.

Bejegyzés a csongrádi kolostor Historia Domusában Szaléz atya elhurcolása kapcsán, 1946 májusában